

παλαιὸν σύμβολον τοῦ Βυζαντίου. Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου συνέταξε πολλοῦ ἀξίαν διατριβὴν ὁ ἐν τῷ πανεπιστημίῳ Κοπεγχάγης καθηγητὴς τῆς ἱστορίας κ. Σχιέρν. Διακμφισθητῶν τὴν ὑπόθεσιν, παρατηρεῖ ἐν πρώτοις, ὅτι οἱ Τούρκοι οὐδέποτε οὐδαμῶς ἐπεδειξάντο σεβασμὸν πρὸς τὴν ἑλληνικὴν ἀρχαιότητα, κατέστρεψαν δὲ βυζαντικῶς τὰ καλλιτεχνικὰ μνημεῖα τῶν τε ἀρχαίων καὶ τῶν μέτων αἰώνων. Ὑπάρχει βεβαίως περίπτωσις, ἐμπεδοῦσα ὀπωσδήποτε τὴν ὑπόθεσιν ἐκείνην, ἡ ἐξῆς· Πιστὸς θιασώτης τοῦ τελευταίου τῶν Παλαιολόγων ἦτο ὁ βενετὸς εὐπατρίδης Νικόλαος Βάρδαρος, γενναίως πρὸς τοὺς μαχητὰς Μωάμεθ τοῦ Β' ἀγωνισάμενος, καταλιπὼν δὲ μακρὰν ἔκθεσιν περὶ τῆς ἀμύνης τῆς πόλεως. Ὁ βενετὸς ἱστοριογράφος, περιγράφων τὴν μηνὴ μαΐου 1453 νυκτερινὴν ἐπίθεσιν τῶν Τούρκων, μνημονεύει προφητείας, ἥτις ὑπὸ τούτου μὲν ἀναφέρεται εἰς τὸν μέγαν Κωνσταντῖνον, κατὰ μείζονα δὲ πιθανότητα ἔλαβε τὴν ἀρχὴν τῆς ἐκ τινος ἐπεισοδίου, ὅτε τὸ Βυζάντιον ἐπολιορκεῖτο ὑπὸ τοῦ Φιλίππου Μακεδόνος. Κατὰ τὴν προφητείαν, ἡ Κωνσταντινούπολις δὲν θὰ ἡλίσκετο ὑπὸ τῶν πολεμίων, ἐφ' ὅσον δὲν ἀνέτελλεν εἰς τὸν ὀρίζοντα τοσοῦτον ἐσκοτισμένη ἡ πλησιφαὴς σελήνη, ὥστε νὰ γεῖνῃ ὄρατὸς μόνον ὁ ἥμισυς δίσκος αὐτῆς. Ἀλλὰ καὶ ἐξ ἄλλων πολλῶν τεκμηρίων καὶ ἐκ τῶν ἀσφαλεστάτων ὑπολογισμῶν τοῦ δανοῦ ἀστρονόμου Σιλλερὸυπ ὑπάρχει ἀναμφισβήτητον, ὅτι τῇ νυκτὶ τῆς 22 — 23 μαΐου 1453, ὅτε ἐξῆλθε ἡ Κωνσταντινούπολις, συνέβη ἔκλειψις σελήνης, ὑπ' ἄλλων μὲν ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἀγνοηθεῖσα, ὑπὸ δὲ τοῦ Μορδμὰν καὶ ἄλλων διακμφισθητηθεῖσα. Ἡ διήγησις τοῦ Βαρδάρου, συμφωνοῦσα πληρέστατα πρὸς τὰ ἐξαγόμενα τῶν ἀστρονομικῶν ὑπολογισμῶν, ἔτι μᾶλλον φαίνεται ἀξίόπιστος, ὁπόταν λέγη, ὅτι ἐμβρόντητοι ἔμειναν ἐπὶ τῇ ἐκλείψει τῆς σελήνης οἱ Ἕλληνες, ἐξῆλλοι δὲ ὑπὸ χαρᾶς οἱ Τούρκοι, ἐκλαβόντες αὐτὴν οἰωνὸν τῆς προσεχούσης νίκης των. Οὐδαμῶς λοιπὸν παραδόξον τῇ ἀληθείᾳ θὰ ἦτο, ἂν οἱ Τούρκοι, ἐξ εὐγνωμοσύνης καὶ τῆς ἐπὶ τῷ θριάμβῳ χαρᾶς ὀρμύμενοι, προσελάμβανον εἰς τὰ πολεμικὰ καὶ ἔθνηκὰ αὐτῶν σύμβολα τὴν κατὰ τὸ ἥμισυ σκοτισθεῖσαν σελήνην. Ἀλλ' ὁ κ. Σχιέρν εὐλόγως διατεινεται, ὅτι ἡ τουρκικὴ ἡμισέληνος οὐδὲν κοινὸν ἔχει πρὸς τὸ προμνημονευθὲν ἐπεισόδιον, διὰ τὸν ἀπλοῦν λόγον, ὅτι ἦτο σύμβολον τῶν Ὀσμανῶν Τούρκων, πρὶν οὗτοι καταλύσωσι τὸ βυζαντινὸν κράτος, καὶ δὴ καὶ πρὶν ὑπερβῶσι τὰ τῆς Ἀσίας ὄρια. Ὁ σουλτάνος Ὀρχάν (1326—1360) προσήλωσεν ἀργυρᾶν ἡμισέληνον εἰς τὴν ἐρυθρὰν σημαίαν, ἣν ἐδώρησάτο τοῖς στρατοῖς αὐτοῦ καὶ μάλιστα τοῖς Γεννιτσάροις. Πολλῶν δὲ πρότερον τοῦ Ὀρχάν, ὁ σουλτάνος Μωάμεθ Τεκές (1192—1200) ἐλόσησε δι' ἡμισέληνον τὴν σινηνὴν του, ὅτε ἤρχε τῶν Τούρκων τοῦ Χουαρέσμ,

ὡν τὸ βασίλειον εἶχεν ἰδρυθῆ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ βασιλείου τῶν Σελτούρων. Ἐὰν οὕτως ἔχει τὸ πᾶρμα, ζήτημα ἀναφέρεται, πόθεν ἔλαβον οἱ Τούρκοι τὴν ἡμισέληνον; Ὁ ἀναλογιζόμενος ὁπόσον σπανῶς συνδέονται τὰ ἦθη καὶ ἔθιμα πάντων τῶν μωαμεθανικῶν φύλων μετὰ τοῦ θρησκευματος αὐτῶν, θὰ ἀνζητήσει τὴν γένεσιν τοῦ συμβόλου ἐν αὐτῷ τῷ Ἰσλάμ. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ Ἰσλάμ εἶνε ῥητὴ διακμφύρσις κατὰ τοῦ Σαβαίτου καὶ τῆς ἀστερολατρίας του, ἀπίθανον φαίνεται, ὅτι ὁ Μωάμεθ ἔδωκε τοῖς ὀπαδοῖς του σύμβολον ἐν τῶν οὐρανίων σωμάτων, ἀφ' οὗ αὐτὸς τοὺς ἐδίδαξε «νὰ μὴ κλίνωσι γόνυ μήτε πρὸ τοῦ ἡλίου, μήτε πρὸ τῆς σελήνης, ἀλλὰ πρὸ τοῦ δημιουργήσαντος ἀμφοτέρω Θεοῦ», καὶ ἀφ' οὗ τὸ «σαντὰκ σερῖφ» ἦτο ἡ τοῦ Προφήτου ἰσὴρ σημαία οὐδεμίαν φέρει ἡμισέληνον. Οἱ Τούρκοι, πρὶν προσέλωσιν εἰς τὸ Ἰσλάμ, ὀλίγον ἢ οὐδὲν κατὰ τὴν θρησκείαν διέφερον τῶν ἄλλων λαῶν τῆς ἀλταϊκῆς φυλῆς, Τουγκουσίων, Μογγόλων, Σιμογετῶν, Φίνων κ.λ. ὠμολογοῦν δὲ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἐν τῇ βορείῳ Ἀσίᾳ εὐρέως διαδεδομένου Σχάμανισμοῦ. Αὐτὸς ὁ Τσιγκίς Χάν, ὁ ἀκμάσας περὶ τὴν λήξιν τοῦ 12 αἰῶνος, δὲν ἦτο μωαμεθανός. Ὁπαδὸς τοῦ Προφήτου ἐγένετο μάλιστα ὁ ἔγγονος ἐκείνου καὶ πλεῖστα ἄλλα τῶν δημοφύλων σιριῶν, μετ' ὧν ὁ μάχμος ἠγεμὼν τῷ 1209 ἐξεπύρθησε τὸ μέγα σινικὸν τεῖχος καὶ ἴδρυσεν τὸ βασίλειον τῶν Μογγόλων πρὸς βορρᾶν τῆς Σινικῆς. Ὁ τὰ κατορθώματα τούτου ἱστορήσας σύγχρονος Μεγχοῦγκ ἐκ Σινικῆς διαβεβαίωσι, ὅτι ἡ μεγάλη τῶν Τατάρων πολεμικὴ σημαία εἶχεν ἐννέα λευκοτάτας ἵππων οὐρὰς καὶ τὴν ἡμισέληνον, ἥτις διὰ τοῦτο οὔτε ἑλληνικὴ εἶνε, οὔτε ἀραβικὴ, ἀλλ' ἀλταϊκὴ. Ἀλταϊκὰ ὡσαύτως εἶνε πολλὰ ἔθιμα καὶ παραδόσεις Τούρκων καὶ Τατάρων τῆς νοτίου Ῥωσσίας καὶ Τουρκίας, οὐδὲν κοινὸν ἔχοντα πρὸς τὸ Ἰσλάμ. λ. χ. αἱ ἐκστάσεις, αἱ χειρονομίαι καὶ οἱ κρωγμοὶ τῶν δεξιῶν, ἡ μαλακκυσίς ὤμου κρέατος ὑπὸ τὰ ἐπίπια, ἡ σφαγὴ τοῦ βασιλικοῦ ἵππου ἄμα τῇ τελευτῇ τοῦ σουλτάνου, ἡ πρόσληψις κυναρίων εἰς φυλακὴν τῶν σινηνῶν, αἱ τεχνικαὶ πυραμίδες ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν φονευμένων πολεμίων κ.λ.

Π ΕΦΗΜΕΡΙΣ «ΦΙΓΑΡΩ»

Κατὰ τὸν δημοσιευθέντα ἐσχάτως ἀπολογισμὸν τῆς γνωστῆς ἐφημερίδος τῶν Παρισίων «Φιγαρῶ», αἱ εἰσπράξεις τῆς ἐφημερίδος ταύτης, διὰ τὸ ἔτος 1880, ἀνῆλθον εἰς φρ. 5,919,000, τὰ δὲ ἔξοδα εἰς φρ. 3,614 000, εἰς τοὺς μετόχους δ' αὐτῆς διανεμήθη τὸ καθαρὸν κέρδος φράγ. 2, 305,000. Ἐκ τῶν ἐσόδων, φρ. 2,116,000 προέκυψαν ἐκ συνδρομῶν, φρ. 2,178,000 ἐκ πωλήσεως φύλλων καὶ φρ. 1,625,000 ἐξ εἰδοποιήσεων. Κατὰ τὸ 1880 τὸ «Φιγαρῶ» ἔδραπάνησε: φρ. 1, 889,000 διὰ χάριτην, τυπωτικὰ καὶ φρόν, φρ.

38,000 δι' έξοδα ταινιῶν, φρ. 362,000 διὰ ταχυδρομικά, φρ. 485,000 διὰ σύνταξιν, φρ. 257,000 διὰ μισθοδοσίαν υπαλλήλων διεκπεραιώσεως κλ. φρ. 580,000 διὰ διάφορα έξοδα. Κατὰ μέσον ὄρον τὸ «Φιγαρώ» δημοσιεύει καθ' ἑκάστην 78,000 φύλλα. Ω.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Δικηγόρος τις ἐπρόκειτο νὰ υπερασπισθῆ κιβδηλοποιόν. Τὸ ἔγκλημα ἦτο σοβαρὸν καὶ αὐταπόδεικτον.

— Μὰ πῶς, λέγει εἰς τὸν πελάτην του, κατήντησες ἕως εἰς αὐτὸν τὸν βαθμὸν, νὰ κάνης κιβδηλα νομίσματα;

— «Α, κύριε, λέγει ὁ κατηγορούμενος, δὲν εἰζέυρεις πόσον εὐκολον εἶνε καθ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ ἀποκτήσῃ τις τὰ γνήσια;

Ἐσχάτως ἐν Νέα Ὑόρκη συνάθροισις πιστῶν ὑπῆρχεν ἐν τινι προεσθυριανῶ νκῶ, ὁ δὲ ἱερεὺς, ἀφοῦ πρῶτον ἐπεκαλέσθη τὴν ἐλεημοσύνην τῶν παρεστώτων, ἔδωκε τὸν πῖλόν του ἵνα περιφέρωσιν αὐτὸν πρὸς σύνταξιν τῶν προσφορῶν.

Ὁ πῖλος, ἀφοῦ ἔλαμν τὸν γύρον ὅλον τοῦ ναοῦ, ἐπιστρέφει εἰς τὸν ἱερέα, χωρὶς νὰ περιέχῃ ὄβολόν.

Τότε οὗτος ἀναστρέφων αὐτὸν ἐπὶ τῆς τραπέζης, ὅπως δείξῃ ὅτι δὲν περιέχει τίποτε, ἀναφωνεῖ μετὰ ζέσεως:

— Σὲ εὐχαριστῶ, Θεέ μου, ὅτι μοῦ ἐφύλαξες τὸ καπέλο μου, ἀφοῦ ἐπέτυχεν ἀπὸ τὰ χεῖρα τοῦ αὐτῆς δηγύρωσε.

Κουρεύς τις ἔκαμνε τὴν ἐξῆς παρατήρησιν περὶ τῶν πελατῶν του:

Εἰς τὰ σαράντα τὰ γένεια τῶν περισσοτέρων ἔχουν χροῶμα ὡσάν ἀλατοπίπερο, εἰς τὰ πενήντα, ὡσάν ἄλας καθαρὸν εἰς τὰ ἑξήντα πολλῶν γίνονται πάλιν καθαρῶτα μαῦρα.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ποίαν νὰ τάμη τις τοῦ βίου τρίβον; Ἐν μὲν τῇ πολιτείᾳ διενέξεις καὶ πράξεις χαλεπαί· ἐν οἴκῳ δὲ φροντίδες, ἐν ἀγροῦς δ' ἰδρῶς καὶ κάματος· ἐν θαλάσῃ τρόμος, ἐν δὲ τῇ ξενιτείᾳ, ἂν μὲν ἔχῃς τι, φόβος, ἂν δὲ ἀπορῆς, θλίψις καὶ στενοχωρία. Ἐγγαμος εἶσαι; πόσαι φροντίδες καὶ μέριμναι! Εἶται ἄγαμος; θὰ ζῆς ἐν ἐρημίᾳ. Τὰ τέκνα, πόνοι· ἑλληπῆς ὁ ἄπαις βίος. Ἡ νεότης ἄφρων· τὸ δὲ γῆρας πάλιν ἀδρανές. Καὶ λοιπὸν προτιμότερον θὰ ἦτο ἢ νὰ μὴ γεννηθῆ τις ἢ γεννώμενος αὐτίκα ν' ἀποθνήσκῃ. (Ποσειδίδιππος).

Ἀπάντησις.

Παντοίαν τοῦ βίου τάμη τρίβον. Ἐν μὲν τῇ πολιτείᾳ δόξα καὶ πράξεις γενναῖαι· ἐν τῷ οἴκῳ ἀνάπαυσις, ἐν δ' ἀγροῦς φύσεως χάρις· ἐν τῇ θαλάσῃ κέροδος, ἐν δὲ τῇ ξενιτείᾳ, ἂν μὲν ἔχῃς τι, τιμὴ· ἂν δὲ ἀπορῆς, οὐδεὶς γνωρίζῃ τοῦτο. Εἶσαι ἔγγαμος; ἔχεις οἶκον ἀριστόν· ἂν δὲ ἄγαμος,

ζῆς ἐτι ἐλαφρότερον. Τὰ τέκνα χαρὰ· ἄφροντις δ' ὁ ἄπαις βίος. Ἡ νεότης ῥώμη καὶ σφραῖγος· σεβάσμιον δὲ πάλιν τὸ πολὺν γῆρας. Δὲν θὰ ἦτο λοιπὸν προτιμότερον νὰ μὴ γεννηθῆ τις, ἢ νὰ ἀποθάνῃ γεννώμενος. Πάντα τοῦ βίου εἶν' εὐχάριστα. (Μητροδώρος).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Πρὸ τίνος χρόνου ἀπεβίωσεν ἐν Wakefield τῆς Σκωτίας ὁ Μάρκος Φίρθ, διευθυντῆς ἐνός τῶν μεγίστων μαχαίροποιῶν ἐν Σκωτίᾳ. Ὁ φιλανθρωπώτατος οὗτος τῶν νεωτέρων χρόνων ἀνήρ, ἐφάμιλλος πολλῶν ἄλλων, κατέλιπε περιουσίαν ἐνός ἑκατομμυρίου λιρῶν στερλινῶν. Ἐγεννήθη ἐν Sheffield τῷ 1817· εἰργάσθη τὸ πρῶτον ὡς ἀπλοῦς ἐργάτης παρά τινι μαχαίροποιῷ τῆς πόλεως ταύτης, ἔπειτα δ' αὐτὸς οὗτος ἱδρυσεν ἐργοστάσιον καὶ ἐσχηνάτισε μετὰ τινα ἔτη σημαντικὴν περιουσίαν. Ἐξελέχθη ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν του δήμαρχος τῆς πόλεως Sheffield καὶ ἀρχηγὸς τῆς συντεχνίας τῶν μαχαίροποιῶν τοῦτο τὸ δεύτερον ἀξίωμα θεωρεῖται ὡς ἡ μεγίστη τῶν τιμῶν, ἡ δυναμένη ν' ἀποδοθῆ εἰς τινα, διότι ὁ ἀρχηγὸς τῶν μαχαίροποιῶν ὑποδέχεται ἐκάστοτε τὸν ἡγεμόνα ἐρχόμενον εἰς ἐπίσκεψιν τῆς πλουσίας πόλεως, ἧς ἡ φήμη εἶνε παγκόσμιος ὡς πρὸς τὴν κατασκευὴν τῶν κοπτερῶν ἐργαλείων.

Πολλάκις ὁ Μάρκος Φίρθ ὠμίλει περὶ τῶν ἀγώνων, οὓς ὑπέστη ἐν ἀρχῇ τοῦ σταδίου του. Ἠρχίσαι, ἔλεγεν, ἐκ τοῦ ἀπολύτως ἀναγκαίου ἐφοδίου καὶ διὰ κοπιώδους ἐργασίας. Διὰ τῆς τάξεως καὶ τῆς οἰκονομίας ἐπέτυχον. Ὁ πρῶτος κανὼν τοῦ βίου μου ἦτο νὰ ἐκτελῶ μόνος τὰ πάντα καὶ ν' ἀρχίζω τὴν ἐργασίαν μου ἐν τέταρτον τῆς ὥρας πρὸ τῶν ἄλλων. Αὐτὸ τὸ τέταρτον τῆς ὥρας καθ' ὃ προηγούμενη ἦτο τὸ σπέρμα τῆς χρυσῆς συγκομιδῆς, ἣν ἀπεκόμισα».

Δις ἐκλεχθεὶς ὡς ὑποψήφιος εἰς τὴν Βουλὴν τῶν κοινοτήτων, ἀπεποιήθη, ἐπιθυμῶν ν' ἀφιερῶθῃ ὀλοθύμως εἰς τὸ ἔργον, οὕτινος ἀρχὴν ἐποιήσατο, τοῦ νὰ ἐπιτηρῆ τὰ ὕλικα συμφέροντα τῶν ἐργαζομένων ἐν τῷ ἐργοστασίῳ αὐτοῦ.

Ἐν τοῖς ἰδρύμασιν, ἅτινα ἡ πόλις Sheffield ἐπιδεικνύει ἐκ τῆς μεγαλοδωρίας τοῦ Μάρκου Φίρθ, εἶνε κατὰστῆμα ἐν ᾧ διακόσιοι νέοι ἐκπαιδεύονται ἐντελῶς καὶ ἐν ᾧ οἱ κάτοικοι παρευρίσκονται εἰς ἐπιστημονικὰ ἀκρόασις, γινομένης ἐν εὐρυχώρῳ αἰθούσῃ τοῦ καταστήματος, περιλαμβανούσῃ ὑπὲρ τοὺς 600 ἀκροατάς. Ἐκτίσεν ὡσαύτως ἐν Raunoor γυροκομεῖον, ὅπου οἱ πτωχοὶ εὐρίσκουσι στέγαν, θέρμανσιν, φωτισμὸν, καὶ λαμβάνουσιν οἱ μὲν ἔγγαμοι 10 σελίνια καθ' ἑβδομάδα, οἱ δὲ ἄγαμοι 7. Ὁσαύτως κατεσκευάσε μέγαν δημόσιον κῆπον, ὅπου οἱ ἐργάται τοῦ Sheffield ἔρχονται τὸ ἑσπέρας πρὸς ἀνάπαυσιν. Τέλος δὲ ἱδρυσεν τὴν Σχολὴν τοῦ Φίρθ, πρὸ τινων μηνῶν ἐγκαινισθεῖσαν, ὅπου οἱ μαθηταὶ